

V R T E C.

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 5.

V Ljubljani 1. maja 1883.

Leto XIII.

Mladeničeva molitev.

V resnici lep si, kranjski Bléd,
In zná te na široko svét!
Otók, svetišče in jezéro
Ljudij sklicúje tisočéro.

Uspénja*) bíl je svétli dán,
Devíci v slávo praznován;
V ta gód ondú je vsako léto
Krdélo rómarjev neštéto.

Tam v bôžjem hrámu zvón visí:
Kdor móli, kadar z njim zvoní,
Móltvo njega v svétej híši
Ob vsakej uri Bog uslíši.

Prevédno pôje zvón glasno,
Da vérnih prošenj stó in stó
Gorečedúšnih brez telésa
V procésiji hití v nebésa.

Tu žena móli za možá,
Naj Bog mu ljubo zdravje dá;
Za déte oča tam vzdehúje,
Da svét jih níkdar ne otrúje.

Starík, o pálico oprt,
Le rad imél bi sréčno smrt;
Maríja se z nebá ozíra,
In vrata prošnjam vseh odpira.

Mladenič, evo, tam je él
Vso množico krepkó preríl,
Za zvon potegnil srédi gnéče,
Vzdehníl k Maríji hrepenéče:

„Tí véš, Maríja, in tvoj sín,
Da rés od srčnih globočín
Želím se vama v službo dáti:
Nagni uhó mi, blaga mati!

Oh, kakor v ta visóki dán
Preplúl sem véren k tebi v stán,
Kder tí v podóbi nam prebívaš,
V nebesih véčno čast užívaš:

Takó me iz valóv svetá
Naj tvója mílost preveslá
V duhovskih opravíl zavétje,
Kder klíje rajskih vrtov cvétje!

*) Uspénje — vnebovzétje Maríje devíce.

A kakor cerkev ta je zdaj
Molitvam kraj in prošnjam kraj :
Sreča naj bode mi svetišče
Ljubezni bôžje le ognjišče !

In kakor tukaj zvón brenči.
Jedíno tebe da častí :
Bogá časté ob vsakem časi
In tebe lé naj móji glási !

Takó mladénič prósil tám,
Vzdihával k tvôjim je nogám ;
Kraljica míla ! tí uslíši,
Kar vnét je mólil v tvôjej híši !

F. Krvak.

Slavka.

I.

ihô je bilo ta večer v „slavčevem gaji.“ Mesec se je čudno lesketal na nebeskem oboku, na katerem je le sém ter tja blestéla kaka zvezdica. Nebó so prepregali sivi oblaki... Mesec se je skril za oblake ter se le zdaj pa zdaj pokazal v svojej bledej svitlobi, da bi malo posijal po zelenem logu... Ob „slavčevem gaji“ je tekel mirni potoček, kakor da bi žuboreč hotel pripovedovati, da odhaja in s seboj nese neko posebno skrivnost. Veter je prepihaval in vznemirjal drevje in listje po tléh... Ko veter malo prestane, zašumelo je suho listje ondu od stare lipe sém. Bilo je, kakor bi nekdo hodil. In res, polagoma je stopala mlada deklica, kacih petnajst let stara, ondu mimo stare lipe in sedla na tla ob potoku. Oči je imela polne solzá, jokala je in zrla na oblačno nebó. Ne daleč izza gaja je bila videti hiša, kder je deklica stanovala, ali boljše rečeno služila. Vsak večer je prišla tu sém v „slavčev gaj,“ da bi se njeno srce razgovarjalo tajno z žuborečim potočkom in hladno pihajočimi sapicami, ki so jo poljubovale v njena mlada, nežna lica.

Takó jo vidimo tudi nocojšni večer. Objokana je prišla, da bi jokala, in kar je še več, da bi se poslovila od „slavčevega gaja.“ Bilo jej je zelo težko pri sreči, da bode morala zapustiti ta toliko jej priljubljeni kraj. Slavec je pel na bližnjem drevesu svojo ponočno pesenco takó milo, da so njegovi nežni glasovi globoko segli deklici v srce in neka še večja bridkost se je polastí, ko so jej ti sretopeči glasovi doneli na uho. Zdelo se jej je, kakor da bi tudi on tožil po njej, ker bode njemu samemu zapustila ta samotni kraj. In kdo je ta deklica ?

Joj si ga otroku, kateri ne vé za svoje stariše ! Tak otrok je na tem svetu žrtva velikemu trpljenju, katero ga večkrat užé zgodaj pahne v hladni grob. Tak otrok je popotnik, ki hiti za zvezdo sreče... Išče je, misli si, da jo vidi, hoče jo prijeti, ali žal — ko se jej približa — vidi, da drži v roki svečo, katera mu od viharja vsak čas ugasne. Takrat bridko zastóka in išče, išče, dokler mu ne izgorí sveča. Bedno hodi potem brez luči, brez nade. —

Takó je bilo tudi z našo deklico. Ali ona je bila še le popotnica, ki je iskala zvezdo sreče. Ona je bila otrok, ki ne vé, ali mu še živé ali ne stariši, bratje in sestre. Znala je, da je ubožna in zapuščena ter je do sil

dob imela užé mnogo imén. Vsak gospodar jej je dal drugo imé. Ta jo je klical „najdenko,“ drugi „siroto,“ a tretji sam Bog védi kakó. Mi jo bomo imenovali Slavko, ker jo vsak večer vidimo v „slavčevem gaji.“

Slavka je ta dan iz službe stopila v gráščini K. ter sklenila iti v kak samostan, da bi ondu preživela v svetej samoti vse svoje življenje. O uboga deklica!... Čim bolj jo srcé boli, čim bolj joka, tem žalostnejše poje slavec svoj „tio, tio, tio!“ dokler ne omolkne in tudi ona ne zaspi...

Skozi gaj je peljala ozka stezica, po katerej je korakal nek kmetski deček. Listje pod nogami mu je šumelo in deklica se je prebudila. Hitro vstane in kliče za dečkom. Deček je iz začetka mislil, da je to kaka Vila, o katerih je užé dostikrat slišal pripovedovati, da bivajo v tem gaji; zato se je nemalo ustrašil. Nu deklica ga je prišla za roko in z njim iz gaja idoč, izpraševala ga je, če vé, kje je kak ženski samostan. Deček jej na to vprašanje ni vedel kaj povedati ter reče, da mora hitro v bližnjo vas k gospodu župniku, da mu objavi smrt necega siromašnega starčka. Deklica ga prosi, naj bi jej povedal vse, kako je s tem starčkom. Deček jej pripoveduje:

„Tam na ónostran gozda je majhena siromašna kóča iz grmovja in praproti spletena, v katerej užé dolgo živita mož in žena. Žena je slepa, in mož, kateri jo je do zdaj okrog vodil, ravno je umrl. — Uboga slepa žena nima zdaj nikogar, ki bi jo po svetu vodil in moral bo od gladi umreti. Zatorej grem gospodu župniku povedati ta prigodek, naj bi poskrbeli, da bi dobri ljudjé starčka vsaj pokopali in slepo ženo pomilovali.“

To rekši, izmakne se jej deček iz rok in urno otide. Deklica kliče za njim, ali zamán; deček jej je bil užé izpred oči. Rada bi tekla za njim, ali predaleč je, da bi ga dohitela.

Domóv prispevši, leže v postelj, izmoli gorečo molitevco za ljube stariše, bodi si, da so še na svetu ali pod zemljo, in tudi zase prosi Boga, da bi jej ne odtegnil svoje milosti in svojih dobrot. Vso noč jej sreé ni dalo mirú, ter je mislila, kako bi pomogla slepej ženi, ki je ostala brez pomoči na svetu. Sklenila je, da pojde k njej, in jo bode sama vodila po svetu. Da-si jo je užé hotel spanec premagati, vender vstane, pokriža se in napravi, da gre iskat rečene kóče po bližnjem gozdu. Vzela je s seboj óno malo stvari, kar jih je imela, nekaj čistega perila, nekaj kruha in denarja, kar si ga je prihranila, poslovi se od gospodinje in odšla je ravno z večer, ne vedoč ne kod ne kam.

* * *

Vso noč in dan je hodila po gozdu a našla ní, česar je iskala. Približal se je večer, in v njenem žepu je izmanjkalo kruha, kar si ga je bila s seboj vzela. Bila je bleda in tresla se je po vsem životu, ko je prišla na kraj gozda. Predno je šla iz njega, ugledala je na desnej strani gozda nekako svitlobo, podobno ognjenim iskram. Pohiti dalje v noč in se skrije kraj kolovóznega pota za neko drevo... Ta skrivnostna nočna prikazen jej izvabi solzé iz oči, vrže se na zemljo in se začne jokati od strahú. — Za nekaj časa se spómne, kaj je to. Sprevod se je pomikal proti njej. Starček iz vasí je nesel križ naprej, na katerem je vihrala bela rjuha, za njim je stopal duhovnik moleč molitve za mrtve, a za njim zopet štiri vaščani, ki so nesli krsto z mrličem,

a za krsto ni šel — nihče. Kadar duhovni gospod zaslišijo jök, rečejo, da naj spreved postane... Takój ugledajo dekleco, ki je padla pred njih na kolena, rekoč: „Jaz sem, ki hočem od zdaj voditi ubogo slepo ženo po svetu!“ Vsi se temu začudijo, ugledavši lepo mlado dekleco, ki se ponuja slepej starej ženi za vodnico. Nato pristopi za krsto ter moli ves čas za dušo rajnega siromaka.

II.

Solnce je denes nenavadno hudo pripekalo. Prah se je po cesti valil, da ni bilo mogoče popotniku po cesti, da bi mu ne bil prah v oči naletaval. Bilo je poletje. Suho in polno žitno klasovje je pokalo od vročine na polji in se pripogibalo k zemlji. Kraj ceste, ravno nasproti neke graščine, sedeli ste dve ženski: slepa starka in Slavka. Starka je ravno jemala kruh iz prosjake torbice, katero je Slavka nosila ob vratu, a Slavka je premišljevala zeleno travo, na katerej je tako mirno sedela. Gledala je vesele metulje, ki so leteli po pšeničnem klasovji in premišljevala različne drobne žuželke, ki so si znašale živež v svoje hrame. Mislila je na buče, katere okolo nje brné ter se bodo skoraj zbrale domá okolo svoje matice. In óna? — óna je ubogo zapuščeno dekletce! — Ona ne pozná nikogar nego ubogo slepo starko, katero vodi užé leto in dan po svetu. — Mislila je tudi na óni prijetni „slavčev gaj“, katerega je užé davno zapustila, in kateri je daleč, daleč od tukaj. Slepa starka jo je imenovala svojo hčerko.

„Hčerka moja ljuba,“ reče starka, „daj poprašaj tega 'človeka, ki ga slišim po cesti mimo naju iti, kako se imenuje ta kraj, v katerem sve zdaj.“

Slavka popraša in človek jej odgovori: „To je graščina gospoda grofa V.“

„Nu, ako je temu takó, potem mi je ta kraj znan; medve užé tri dni nisve nič gorkega jedle, ondu v graščini bove dobile vsega dosti. Tam je dobra gospá in gospod, ki imata rada siromake.“

Slavka pelje staro slepo ženo pred graščino, kjer je bila užé pripravljena miza za prosjake. Na vratih je stala ravno grofinja, katera takój pelje obé za mizo in jima sama prinese v skledicah tečne, gorke juhe. Grofinja je opazovala starko in zdela se jej je nekoliko znana, zato jej reče:

„Starka, zdi se mi, kakor da bi vas poznala; ali vas ni poprej vodil neki starček?“

„Dà, vodil me je, vodil,“ reče starka in se začné jokati, „ali on je umrl, in zdaj me vodi to pošteno dekletce, katero me mater imenuje.“ — V tem priskočita dva zala dečka, vstopita se pred Slavko in vsak jej daruje po krajcarji. — Slavka je takó ganena, da se začné jokati.

„Kakó ti je imé, ljuba moja?“ vpraša grofinja Slavko, ki je bila jako zala dekleca.

„Ali jaz, milostiva gospá grofinja?“

„Dà, dà, ti!“ odgovori grofinja.

„Ne vem, kako mi je imé“ — — —

„To bi bilo čudno, da bi tega ne znala,“ reče jej grofinja in jo prime za roko. Slavka, katerej je srce od britkosti pokalo, jela je zopet jokati.

„Jaz nimam nobenega pravega imena... Nekateri mi pravijo „najdenka,“ drugi zopet „sirota“ in sam Bog vedi, kako vse, a nobeno teh imen ni pravo,

Jaz ne poznam svojih starišev in tudi ne vem, kje so. Glejte, to staro, slepo ženo sem si vzela za mater.“

Grofinja obledi in pokliče svojega moža. Ko ta pride, pokaže mu naušnico, katero je nosila Slavka v desnem ušesu, in je bila podobna naušnicam, katere je nosila tudi njiju Ivanka.

Grof otide... Za nekaj časa se vrne in prinese iz gradu naušnico, ki je bila popolnem taka, kakor ona v Slavkinem ušesu. Zdaj jima začne srce hitreje biti in pred očmi se jima začne svitati misel, ali bi ne bila to njiju ukradena Ivanka. A znala vender še nista pravega. Slavka si je bila obrisala solze iz oči ter je pogledala grofu in grofinji v lice. Obá sta jo začela gledati in kmalu sta spoznala, da je njiju otrokom jako podobna. Naposled jo jameta izpraševati, ako se spomina, kje je bila najprej?

Slavka jima odgovori, da se še nekoliko spomina, da je bila z družimi otroci v nekem gradu, dokler se ni iz grajskega vrta izgubila, in ljudje, ki so jo našli, odpeljali so jo dalje. Tudi reče, da so jej ljudje pozneje pripovedovali, da je bila ukradena svojim starišem...

V tem trenutku padeta grof in grofinja v Slavkino naročje ter vpijeta: „Ivanka! uboga Ivanka! o ti najina zala hčerka!“ Otroci, ki so vse to videli in slišali, začeli so tudi objemati Slavko — svojo ljubo sestro — kričeč po vsem dvorišču: „Ivanka, naša Ivanka je prišla!“

Stara, slepa žena je vse to slišala in začela jokati od veselja nad previdnostjo božjo, po katerej je sirota deklica našla zopet svoje ljube stariše.

* * *

V gradu je bila pripravljena velika gostija. Od vseh strani je prišla gospóda na kosilo. Grof jim je pripovedoval, kako je našel svojo ljubo hčer, katero so mu v boji pred desetimi leti uplénili njegovi sovražniki, a mati je objemala in poljubovala najdeno hčer. Še pred gostijo je bila slovesna sv. maša, pri katerej je Ivanka v prazničnej obleki sedela med svojimi stariši, brati in slepo starko, katero je vedno spoštovala. Ko so bili na gostiji vsi najboljše volje, vstane mladi grof J. ter prosi Ivanko za svojo ženo.

Minula so leta, in stara slepa žena leži po svoje zadnje želji v grobu poleg svojega moža blizu „slavčevega gaja.“ Nadgrobní spomenik jima je dala narediti Ivanka, katera je bila zdaj supruga mladega grofa J. — Na spomeniku so bile zapisane sledeče besede: „Ta spomenik v cvetočem gaju je postavila dvema siromakoma, po katerih je srečna postala — Slavka.“

Glejte otroci! Ivanka je bila ukradena svojim starišem. Ali bi bila ona kdaj videla svoje ljube stariše, ako bi ne bila ljubila siromakov? In, ali bi bili njeni stariši dobili kdaj svojo hčer zopet nazaj, ako bi ne bili imeli usmiljenega srea do prosjakov? Zatorej ljubite vsacega siromaka, bodi-si da bi bili še takó bogati in delite jim radi od svojih ust, da jim utolažite glad in bēdo. Pomislite, kako je po starej slepej beračici po previdnosti božjej našla Ivanka svoje preljube stariše! —

(Hrvatski napisal Jos. Milaković.)

Nedolžno veselje.

Brvarjev Mihec prišedši ónega dne iz šole domóv, vrže torbico v kot, ter jo naglo pobriše na vrt. Tu dóbi sestri Katarinko in Jelčico in tudi bratca Ferkota, ki so pasli jagnjička ter se prepirali, kdo bode nežno živalico peljal na lepšo in boljšo pašo.

Mihec pogladivši jagnjička, videlo se mu je, da ni danes truden, kakor drugekrati, kajti prijel je vse troje otročičev za roke ter jih odpeljal v bližnji sadovnjak. Tu jim je dolgo nekaj razlagal in pripovedoval. Katarinka se je jela smijati, Jelčica skakati a Ferko je v roki pleskal, dokler niso zopet vsi štirje odšli k svojemu jagnjičku na vrt in od tukaj v hišo k materi in očetu.

Otroci so dobro znali, kaj jih čaka v hiši. Kos dobrega réženega kruha, namazanega s putrom, — ej, kako se to prilega lačnemu otroku !

Po večerji, ko so otroci odšli spat, pripovedoval je oče materi, da se mu je danes Mihec zdél posebno pameten. Opazoval ga je namreč z ceste, kakó je svojima sesticama in brateu nekaj razlagal, kakó je z rokama pleskal ter naposled vse troje v vesel smeh pripravil.

To je očetu godílo, a godílo je tudi materi tem bolj, ker jej je pretečeno nedeljo gosp. učitelj povedal, da ima Mihec bistro glavico ter je ž njim jako zadovoljen.

Takó je tudi treba, otroci ! Prizadevajte si, da bodo vaši stariši samó dobro slišali o vas.

* * *

Druzega dne zjutraj, ko je mati hotela prinesti zajutrek na mizo, ugleda, da ni nobenega v hiši. In predno je mogla poklicati očeta, da bi ga vprašala

po otrocih, sliši na dvorišči glas piščalke, veseli krik in vik Katarinke, Jelčice in razposajenega Ferka. Katarinka je obesila ob levo ramo košarico, a v desnej roki je imela púnico; Jelčica je nabrala v zastorček sveže travice, da jo nese svojemu jagnjičku, a Ferko se je poprijel Mihea in mu izpremljal piščalko z veselim krikom, držeč svojo kapico k višku. Vse je bilo veselo, vse je poskakovalo od radosti in veselja. Tudi jagnje je to jutro veselejše beketalo, ko mu je Jelčica ponudila nekoliko sveže trave.

Mati, držeč najmlajšo sestro v naročji, pohiti na vrata gledat, kaj da je. Tudi oče je pritekel iz dvravnice, kjer je drva cepal, da vidi, kako veselje je doletelo njegove otroke.

„Otroci, otroci, — Mihec, Ferko, Jelčica!“ — klicali so stariši, ali zamán! Otroci so skakali in razsajali po dvorišči in Mihec prav resnobno zapoje „majnikovo pesen“, katero se je naučil v šoli:

„Kamor koli zrè okó,
Vse je oživljèno,
Vse je lépo in mladó,
Kakor prerojèno;
Zláti majnik vse budí,
Rajskih nam prinaša dní.“

Zdaj so stariši znali, kaj to veselje poméni. Oče se je spomnil, da je včeraj Mihec v sadovnjaku otrokom nekaj pripovedoval in razlagal. Pripravljaj jih je na to prijetno zabavo, dal jim dotične naloge, katere so v veselje očeta in matere takó izvrstno izpeljali.

„Živio, Mihec! Živili otroci!“ zavpijeta oče in mati, gledajoč jih kako veselo skačejo in pojo okolo hiše. Naposled jih pokličeta v sobo, kjer jih je užé čakal dober zajutrek.

„In ker je danes prvi majnik,“ rečejo oče materi, zatorej se hočeva tudi midva veseliti z otroci. Zakólji in izpeci kopuna ter vzemi iz dimnika še ónih par klobasic, pa bomo šli po póludne s kumom Orešnikom na pristavo.“

In takó se je tudi zgodilo. Na pristavi je bilo po póludne pravo in živo veselje, ki je trajalo do poznega večera. Kum Orešnik, da-si užé priletel, plesal je iz pristave domóv gredoč od veselja.

Med potjo je sosed Jasenovec pripovedoval otrokom marsikaj lepega. Rekel jim je, da se prvi dan meseca majnika zaradi tega slavi, ker se ž njim začenja najugódnèjši mesec vsega leta. V tem meseci se vsa narava lepó razvija. Vse zeleni; gozdi, logi in gaji se oživljajo s ptičicami pevkami, vse je veselo, vse je živó, vse je kakor prerojeno. Mesec majnik je prava podoba žive in vesele mladosti. Ta mesec, ki je najlepši v vsem letu, posvetila je katoliška cerkev v posebno slavo preblázene Device Marije. Pa tudi šolskej mladini se navadno daje jeden dan tega veselega meseca, da se raduje in navžije vzpomladanskega veselja.

Radujte se otroci vesele vzpomladi, radujte se življenja, ali pázite na to, da je vaše veselje vselej nedolžno in lepo, kakor je lepa vesela vzpomlád!

Lj. T.

Oponašavi Blažek.

Vskednji so véjali na vejník lanéno seme. Poleg hlapcev sta bila tam tudi Blažek in babica.

Po poti mimo pridejo gosp. župnik z novomašnikom. Babico zvédavost spravi na skednjeve stopnice. Polúka za gospodoma, nato se umakne naglo iz strahú in tudi, ker se to zijanje ní spodobilo.

Ko otideta gospoda, jame Blažek oponašati smešno vedenje babičino. Živali in ljudi je oponašal in s posebnim veseljem tedaj, če so se mu smijali. Pa tudi babici ni prizanašal.

Gre torej strahoma po stopnicah doli takisto kakor babica. Ozrè se zvedavo po poti, koder sta šla gospoda, malo pogodrnja po babičnej navadi, potem gre z hrbtom nazaj v pod, kakor poprej babica.

A ni bil še dobro v skednji in užé ga je imela kazen v pestéh. Z hrbtom nazaj hodeč, prekopicnil je vrečo, ki je nezvezana stala na podu, polna sémena. Daleč na okolo se je izsulo seme. Moral ga je zмести in pobrati Blažek sam. In tisti starikavi hlapec z ónim sivim rogom na čelu dejal je, da naj boče vesel, da očeta ni, češ, šiba bi pela.

Dobrovoljna babica pa so se nasméhnili in rekli: „Lej, Bog te je kaznil. Res je, da imamo stari ljudje nekaj smešnega in otročjega na sebi, to sama dobro vem; vender ni lepó, da bi se naše slabosti nosile na belí dan ter se podsmehivale. Le one povesti o starčku Elizéji se spominaj!“

In potem so povedali vso povest, kakor nam jo pripoveduje sv. písmo. Blažetu v svarilo.

Jos. Gradččan.

Vzpomlad.

(Sonet.)

Budila se iz spanja je natôra,
Poljublja solnčni žar cvetíce maja,
Ptíc drobnih petje brezi konca traja,
Zelèn je lôg, zelena zopet gôra.

Ko zarudí na nebu zlata zôra,
Vzé hladna rôsa travnike napaja,
In rožic duh sladák prijetno vstaja
K Bogú v daljavo širnega prostora.

Ti, ki probudil si natôro spéčo,
Ti, ki prebivaš v domovini lépi!
O spolni željo mojo pregoréčo:

Modróst in čednost v srce moje vcepí,
Da hodil pot do Tebe bodem právo,
Le tebi v čast, in dolžno véčjo slavo.

Josip Prosén.

Cigani.

Zgodovina ciganov je takó temna, kakor barva njihove kože. Cigane vidimo v prijetnem počitku ali pri veselem plesu okolo velicega ognja v kakem samotnem temnem gozdu; večkrat jih vidimo tobak pušiti, pečenega janjca jesti in se veselo zabavati. Kakor hitro se zdani, užé zopet so na potovanji s svojimi ženami, otroci, konji, osli in psi ter gredó v divjih tolpah (množicah) čez goré in planjave ob največjej vročini hodeč do pozne hladne noči. Ljudjé jih milujejo, občudujejo, pa se jih tudi zeló bojé in to po pravici.

Imé in prvotna domovina ciganov nam še danes ni povse znana. Domovina ciganov, tega pravega nomadskega ljudstva, morala bi biti gledé njihovega

jezika in običajev tam nekje v Aziji, ali mnogo jih je še danes, ki pravijo, da je to čudno ljudstvo domá v Afriki in v Egiptu. Podolgasto okroglo lice, rumenkasta pólť, velike črne oči, majhena usta, lepóbeli zobjé, temni lasjé, vitka rast ciganov, vse to so lastnosti Tatarov. Tudi neka posebna nagnenost do telesnega lepotičenja, pisana in rezka obleka, ljubezen do psov, konjev in orožja nahaja se pri Tatarih. A cigani so tudi jako plahi in boječí, umazani in nadležni ljudjé; nikjer niso stalni ter povsod, koder hodijo, prosjačijo in nadlegujejo ljudí, in to so zopet lastnosti Indijancev. Zatorej je težko določiti njihov pravi rod; tudi cigani samí ga ne vedó. Kakor da bi bili iz zemlje pririli, bilo jih je naenkrat na tisoče po vseh krajih Evrope, ne razločevaje se niti po obleki niti po šegah niti po nrávi. Povsod se vlačijo raztrgani in umazani po vaséh, trgih in mestih.

Vem, da bi tudi radi znali, kaj so eigani in kaj delajo?

Cigani so kočujoči ali pastirski narod in delajo vse, kar jim isti trenotek ukazuje. Cigan je kovač, ključničar, drvar, piskrovezec, godec, plesalec, glumač, konjski in pasji izurjevalec, v novejši dobi, posebno po oddaljenih krajih, tudi krčmar, konjski trgovec in konjederec. Povsod in zmiraj pa je bil cigan in bode — tat. Njegov prigovor pravi: „Krasti ni sramota, a zasačen biti, kadar kradeš, to je sramotno.“ In drugi prigovor: „Krasti je lažje nego delati.“ Pripoveduje se, da je sedel nag cigan v najhujšoj zimi pod ribjo mrežo, da bi ga varovala mraza. Skozi mrežino oko je pomolil prst, a takoj ga je zopet nazaj potegnil, rekoč: „Hú, kako je mraz zunaj!“ — Od necega družega cigana se pripoveduje, da ni imel hleva, kamor bi bil konja spravil. Zima je bila ostra in mraz hud, da je drevje pokalo. Kaj stori cigan? Vzame slame in ovije ž njo konja vsega od glave do nog ter ga priveže k svojemu šatoru — a zjutraj najde konja mrtvega. „Konju je bilo prevroče, zato je poginil,“ reče cigan, sede na konja in ga začne dreti.

Da eigani nemajo nikjer pravega obstanka ter se vedno okolo klatijo, o tem pripovedujejo ogerski cigani naslednjo pripovedko: „Ko je Kristus visel na križi, šla je tolpa ciganov mimo njega. Cigani ne samo, da niso imeli nobenega usmiljenja do božjega sina, nego nekoliko jih je še celó splezalo na križ ter mu pobralo še óno malo obleke, kolikor je je imel božji sin. O tem nečloveškem dejanji se je Kristus razsrdil in proklel eigane. Vsled tega prokletstva se morajo vedno klatiti po svetu ter ne najdejo nikjer stalnega miru.“

N.

Otroci, vstajajte zgodaj.

Otroci radi spé in pa dolgo; tega jim ne smemo zameriti, kadar bodo starejši, ne bodo spali toliko. Otrokom je tudi treba daljšega spanja, ker se njih moči razvijajo, a zopet ni dobro, ako spijo predolgo. Deset do petnajst let starim otrokom zadostuje, ako spé sedem in pol do osem in pol ure. Ako bi zdravi otroci dlje spali, kakor smo tukaj rekli, gotovo bi jim to škodovalo. Nu, pa tudi tukaj so izjeme, n. pr. bolehní otroci, upehani, trudni in taki, kateri so dolgo hodili, spijo, kar je po vsem naravno, dlje nego li zdravi in izpočiti.

Noč je čas počitka; zatoorej kakor hitro se zmračí, takój se spravljajo živali k počitku, a tudi mnogo rastlin se odpočije, stisnivši svoj evet in listke. Dnevni ropot in vrisk preneha in po vsem svetu zavlada mir in tihota, da človek tem sladkeje spi in se laže zaziblje v sladke sanje, v to najboljše zdravilo vseh trudnih, bolehnih in tacihi ljudi, katere mori in muči težka skrb, žalost in bridkost.

Takó je človeku užé po naravi odmerjeno in temu se mora upokoravati. Otrokom je potrebno, da gredó užé pred deveto uro v mehko posteljico spat; jedna sama ura spanja pred pólunočjo je zdatnejša, nego dve uri po pólunoči.

Zjutraj je vsaka ura zlatá vredna, zatoorej vselej rano vstajajte. A tega si ne smete tolnačiti takó, kakor da bi tistemu, kateri zgodaj vstaja, padali zlatniki (cekini) v žep. To je treba takó umeti, da tisti, kateri zgodaj vstaja, si mnogo zasluži in prihrani. Zjutraj vsak človek laže in hitreje dela, ker so

njegove telesne moči izpočite ter je zjutraj svežega duhá in mu grè vse nekako boljše in hitrejše izpod rok. Po dnevi mora človek na različne stvari misliti, ter ni tako zbran kakor v jutro. — „Kdor zgodaj vstaja, mu kruha ostaja,“ pravi prigovor; to si morate tako razložiti, da tisti, kateri rano vstane, ima več časa za delo, nego oni, kateri dolgo spi. Naj vam tukaj navedem nekoliko vzgledov, kateri vam kažejo, da tudi posvečene in plemenite glave, cesarji, kralji, vladarji in učenjaki zgodaj vstajajo.

Čitali ste gotovo v kjižici „Cesar Franc Jožef I., katero ste 1879. leta dobili v roke, da je Nj. Veličanstvo naš presvitli cesar jeden prvih, kateri v prestolnem mestu na Dunaji zgodaj vstaja. Po leti ob štirih, a po zimi ob petih zjutraj. Kadar so pa po leti vojaške vaje, vstanejo naš cesar užé ob dveh po pólunoči ter delajo ves dan. Dokler imajo delati, ne dadó si nobene nega počitka.

Friderik Véliki, kralj pruski, vstajal je tudi vsak dan ob štirih zjutraj. Ako je zaspal, moral mu je služabnik na obraz položiti mokro ruto, in takój je vstal.

Buffon, sloveči prirodoslovec in pisatelj 18. stoletja, vstajal je tudi jako zgodaj. Morali so ga vsako jutro zgodaj zbuditi, naj bi bilo tudi s silo.

Vinkelman, sloveči starinoslovec, spal je sedeč v stolu naslonjaču. Kadar je delal, privezal si je na nogo zvonec, in če je zaspal, vzbudil ga je zvonec, če je le količkaj premaknil nogo.

Voltaire (čitaj Voltér), sloveči francoski učenjak, pil je obilo črne kave samó zaradi tega, da si je pregnal spanje ter bi ne spal dljé nego po navadi, naj si je bil še takó truden.

Vsi, kateri zgodaj vstajajo, doživeli so visoko starost. Kdor zgodaj vstaja, podaljša si življenje. Kdor si pa dan pretvarja v noč ali naopačno, mora užé zgodaj v hladno zemljo. Nihče naj se ne zanaša na svoje zdravje, misleč si, da je zdrav, krepák in močan, ker lahko se človek prevari in moral bi obžalovati svojo nepremišljenost, kar bi pa bilo užé prepozno. Posebno zdravo je za slabotne ljudi, ako se zjutraj zgodaj izprehajajo v zdravem in čistem jutranjem zraku.

M. K.

Zakaj ni matere slušal.

V našej vási so rezali slamo sè slamoreznico. Osemletni sin gospodarja K. je imel mnogo opraviti okolo stroja. Mati ga je svarila, rekoč: „Izidorček! proč od slamoreznice, lahko se ti kaka nesreča pripeti. Ali Izidorček ni slušal matere. — Ko je slamoreznica mirno stala, vtaknil je neposlušni deček slamnato bilko v luknjo ter jo je hotel na drugej strani zopet izvleči. Ali glej, ko je levico v stroj porinil, prišla mu je med dva kolesca. Kazalec leve roke bil mu je pretrgan, samó za kožo je še obvisel, a na sredincu se je kost lahko videla.

Zdravnik je kmalu prišel. Ni mu sicer kazalec odrezal, a nekaj malih kosti mu je le moral izdreti, in prst mu ostane vsled tega za vse njegovo življenje nepregibičen.

Bolečin je Izidor mnogo prestal. Ako bi bil mater slušal, nikoli bi se mu ne bilo kaj tacega pripetilo. Otroci slušajte svoje staršie! *Dragoslav P.*

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Gozdno drevje.

I.

Bilo je meseca majnika. Lep, krasen dan, kakeršnega so si otroci užé davno želeli. Po póludne vzamejo gospod učitelj boljše učence s seboj v bližnji gozdič, v katerem je rastlo različno gozdno drevje; radi bi jim ga bili pokazali, kakor jim so bili to užé davno obljubili.

Ali jedva so zunaj pred šolskimi vrati, užé vprašajo gosp. učitelj svoje učence: „Kateri izmed vas, otroci, pozná óno drevo, ki dela takó lepo senco našej učilnici?“ — „To je lipa!“ odgovoré učenci jednoglasno. — Učitelj: „Res veličastno, a tudi jako koristno drevo je lipa. Njeno dehteče cvetje nam daje zdravilni čaj; iz njenega mehkega lesá izrezujejo rezbarji podobe, kakeršne vidite v cerkvi na oltarjih; njeno ličje rabijo sadjerejci in vino-gradniki pri vezanji, a oglje od lipovega lesá služi risarjem mesto svinčnika. — Predno idemo dalje, zapojte mi pesen o lipi!“ — Za dobre četrť ure pri-pelje jih pot po zelenih travnikih do prijaznega gaja, po katerem so se živahne voge glasile. „Kdo pozná to drevje?“ vprašajo gosp. učitelj. „To je hra-stovje!“ oglasi se mladina. — Učitelj: „Hrast (dob) je košato, jako čvrsto in koristno drevo. „Hrast daje svinjam mast,“ pravi že stara prislovica. Kakó umejete to? — Želod je hrastov plód. Kaj še raste na hrastu? Čímu so ježice? — šiške? — Kako nastanejo prve? — druge? Čímu je hra-stova skorja? — Kaj se izdeluje iz hrastovega lesá? — hrastovega ple-mena sta tudi cér ali graden in pa plutee. Plutčeva skorja daje prožno pluto za zamaške (zátiče).“ — Za gajem jo učitelj in šolska mladina zavijó po kolovoznem potu naravnost proti gozdiču, kateri pokriva prijazen hriček, na katerem stoji pódšarna cerkvica (podružnica) in nekaj hiš. Otroci, vsi zamaknjeni, že od daleč vlečéjo na uho ljubko petje drobnih ptičic, ki so si zeleni hólmeec izbrale v svoje prebivališče. Kúku, kúku! — Grú, grú, grú! — Cicifuj, cicifuj, čindarara! — Cicičipé, cicičipé! — Čink, cink, činda-rara, čin na griču! — in drugih taciñ glasov je odmevalo iz gozda. „Kaj mislite otroci, katerih dreves je v tem gozdiču največ?“ vprašajo učitelj svoje učence? „Bukovih!“ reče večina otrok. „Odpočijmo se malo, da potem lahko jedno pesenco zapojemo.“ rekó učitelj in kmalu se je razlegala Slom-šekova mična pesen: „Preljubo veselje, oj kje si domá,“ iz mladih navdušenih grl. — A jedva so storili gosp. učitelj jeden korak naprej, zagnali so se že vsi otroci v zeleni gozdič, da bi si poiskali jedno najbolj košatih bukev, kakor se jim je ukazalo. Kadar učitelj ta veseli otročji rôj ugledajo, nasmehnejo se nehotó, ker vse se je tiščalo okolo mogočne buke, katero je že mah obraščal. „Prav lepo drevó ste poiskali!“ prično gosp. učitelj raz-lagati, — „iz te buke bi se dobilo najmanj 10 kub. metrov drv, dala bi pa tudi lepega oglja, katerega žgó (kuhajo) ogljarji. Čímu so močne bu-kove deske? — Kaj se še nareja iz bukovega lesá? — Bukvin plód je bukvice, iz katere tu pa tam mastni sók iztiskujejo; temu soku pravimo

bukvično olje, ki nam služi v razsvitljava. Bukvica je tudi izvrstna piča svinjam, katere v jeseni „v žir“ poženo, kjer se hitro opitajo (odebelé). Mnogo takega plôda izluščijo tudi polhi; zato so v jeseni tako debeli in mastni. Zimo prespijo ti glodaleci v votlih bukvah ali tako zvanih polšinah. — Bukvi podoben je gaber s svojo „plesnjivo kožo.“ Kje vidite gabrovo živo mejo? —

II.

Glejte, ondu se pa nekaj belega sveti; kaj li je to? — vprašajo gosp. učitelj. — „To je breza!“ odgovori hitro Hrastnikov Mihee. „Dobro jo poznaš.“ pohvalijo ga gosp. učitelj, — „ali pa tudi veš, zakaj je breza bela?“ — „Breza ni samó krasno, nego tudi koristno drevo. Njeni žilavi les rabijo kolarji, tanjše veje nam so za obroče, a vejice za metle in — „brezovo olje“ priporoča sv. pismo za malopridne otroke. Dà, dà! brezovka je že marsikaterega ozdravila ter ga nesreče in sramote obvarovala. „Šiba novo mašo pôje,“ pravi prigovor.“

„Tukaj pa je drevo z velikim, zobčastim, ostrim listjem, najbolj grozdnim listom podobnim; kdo ga pozná? Ali nikdo? — Pri kateri hiši pa imate belo, jávorovo mizo?“ — „Pri nas!“ odgovori naglo Zabukovškova Julka. „Vidite otroci,“ reko učitelj, „tako drevo je treba po zimi posekati, okléstiti in deblo na žago zapeljati, ako hočemo dobiti jávorovih desák. Kakó bodete tedaj imenovali to drevo?“ — „Jávoru podoben je maklen ali klén. Kdo mi zna pokazati belo topolo?“ — Ž njo je v rodu (trepetlika (topolovka) in pa laška topol, katero sadé ob gradovih in mestih. — Kakó pa je imé ónemu visocemu drevesu z drobno razpokanim, črnkastim lubom in z velikim, košatim vrhom, ki je nekaj posebnega zató, ker so listi na tenkih vejicah dvostransko obrnjeni?“ — „Naš oče pravijo tacemu drevesu brést,“ oglesi se Lipovškov Tone. „Prav si povedal, ti mladi kovač, reko gosp. učitelj. „Listi so jajčasti in dvakrat napiljeni. Brestovina je bela in trdna, zató je mizarjem jako všeč. — Taka je pa tudi jesénovina. Kdo pozná jésen?“ — „V našem gozdu jih imamo mnogo,“ reče Gabrščekov Tinče. „Tudi v tem prijaznem gozdiču jih je nekaj,“ reko učitelj, „le poglédite malo okolo sebe! — Jésen ima ravno in gladko deblo, a listi so skoraj taki, kakor trnjeva akacija ondu na farovškem dvorišči.“ — „Tukaj je! tukaj je! in pa gnezdo na njem,“ vpijeta s prstom kazaje Breznikov Florijanek in Topolovščekov Ciril na drevo, ki je imelo gnezdo v vrhu. Vse gleda v lepo drevo. — „Tega drevesa tukaj pa ne poznam,“ reče radovedna Brezovnikova Urška. „To je jerebika“ reko učitelj, „v jeseni visé na njej rudeči grozdíči, kateri so pticam v hrano. Jerebiki podoben je skurš, ki ima, kakor ste že slišali, hruški podobno, užitno sadje.“ — Tako ogledujoč in razgovarjajoč pomikali so se otroci s svojim učiteljem vedno naprej po zelenem gozdiču ter so dospeli do cerkvice sv. Ožbalda, da niti vedeli niso kdaj. Pri cerkveniku okrepili so se s kruhom in mešanico (trbovsom), kar so jim bili šolski dobrotniki na tihem pripravili, potem so si ogledali obe poleg cerkve stoječi drevesi, pri katerih so gosp. učitelj omenili, da ostane tudi po zimi zeleni — in predno so se vrnili domóv, zapeli so še pesen „Popotvanje, bratje, je naše življenje.“

III.

Od zelenega gozdiča se poslovivši, vprašajo gosp. učitelj: „Katero drevo je smreki podobno?“ — „Hojka, ali jelka, — bór, — mecesen,“ — oglašajo se troci posámez. Gospod učitelj jih ustavijo, rekoč: „Hojka ali jelka je drevo, katero vzraste više nego li smreka; ima pepelasto lubje in plóške igle. Krénite zdaj na desno za menoj, kmalu smo med zelenimi hojkami.“ In rés; na severnej strani zelenega hólmea se razprostira temni gozd samih jelk; le tu pa tam je katera smreka vmes. „Čimu je jelovina?“ — Ali je to drevo tukaj z rúdečo razpokano in smólnato skorjo tudi jelka?“ vprašajo gosp. učitelj s palico kazaje. „Nè, to je bór! — moja mati si svetijo v kuhinji s tacimi treskami,“ reče Smrekarjev Jakec. „Čimu pa je smola, ki se iz bora ali borovca cedi?“ vprašajo zopet gosp. učitelj. — V tem so otroci že primahali v Tihi dôl, po katerem teče urni potoček „Srebrnica“ imenovan, in ob katerem pelje gladka stezica nazaj proti učilnici. — Giredoč opozarjajo gosp. učitelj učence na visoko in ravno drevo ob strani Planinškovega mlina. Ker otroci molé, rekó gosp. učitelj: „Ono drevo je mecesen, ki se pa v nižavah redko kje nahaja. Mecesnovi gozdi so le na visocih goráh. Mecesnovina je imeniten les, ki se rabi za pohištra, vzlasti za povodne stavbe, podzemeljske cevi, vódogode i. t. d. Smreka, hojka, bór in mecesen imajo seme v storžih ali češarkih za luskinami; imenujemo jih zato tudi storžnjake.“

„Otroci, kateri mi zna povedati drevesa, ki rastó tukaj za Srebrnico?“ — „Verba, jelša, bela jelša, čemž (črens),“ rekli so otroci, drug za drugim. „Kdo pri nas zna jerbase in koše plesti? — Od kod pa dobi pleteničar rumene in gladke šibice (protje)? — Od kod traku podobne vitre? — Kdo izmed vas je že poskušal tako delo?“ — Taka in jednaka vprašanja so dajali gosp. učitelj šolskej mladini, dokler niso prišli do razpótja pri Svedrčevem križi, kjer so še zapeli „kak lépo se solnce ozira“ in se potem razšli vsak na svoj dom.

Drugi dan so gosp. učitelj v učilnici iz neke podolgaste škatle izsuli na mizo veliko zbirko mladik različnih gozdnih dreves ter so dajali vsako posebej otrokom v roke vprašajoč od katerega drevesa je ta vejica, a jeden boljših učencev je v tem zapisaval dotična drevesa na šolsko tablo, katera so si otroci pozneje v svoje zvezke prepisali.

Vesel je bil 18. dan meseca avgusta za učence izletnike. Po naročilu gosp. učitelja prinesel je vsak po jedno vejico od ónih gozdnih dreves, katera so se učili poznovati ónega lepega majnikovega dne, ko so šli z gospodom učiteljem v Lesarjev gozdič, ki stoji na griču sv. Ožbalda. Gospod učitelj so prinešene vejice, pričenshi z lipovo, razpotožili na prednjej klopi. — Ob 9. uri šla je šolska mladina — dečki z lipovo vejico za klobukom, a deklice s šopkom na nedrijah — v cerkev k sv. maši molit za blagor in srečo našega dobrega, presvitlega cesarja, katerega rojstni dan se goduje vsacega leta ob tem dnevnu.

Fr. Jamšek.

Razne stvari.

Drobtina.

David Livingstone, o katerega imenu imate na zadnji strani današnjega lista zabavno nalogo, bil je angleški misijonar in jako sloveč popotovalec. Porodil se je bil 1817. leta v Blandyre Works pri Glasgownu. L. 1840. je stopil v službo misijonske družbe v Londonu in je šel v notranjo Kaplandijo. Leta 1849. je prepotoval puščavo Kalihari in 1853. do 1856. leta je prepotoval vso južno Afriko od Loande do Quilimane. V domovino se vrnivši, bavil se je s popisovanjem svojega popotovanja ter je izdal dve knjigi, ki ste bili 1857. l. natisnjeni v Londonu. Njegovo ime je znano kot jako slovečega popotovalca najnovejše dobe.

Pametnice.

* Bodi miren in krotak kakor ovca. Mirnega in pohlevnega človeka imajo vsi ljudje radi.

* Ne muči živali, ker to je nečloveško; kdor kaj takega stori, kaže, da ima hudobno in neusmiljeno srce.

* Prenašaj voljno vse nadloge tega sveta, kajti popolnem zadovoljnega, mirnega in srečnega človeka ne najdeš na vsem svetu, naj bi tudi jedel s srebrno žlico in pil iz zlatega kozarca.

(Posebni spomini meseca maja.)

V 1. dan maja 1218. leta rodil se je Rudolf Habsburški.

V 2. dan maja 1335. leta pripade Koroško Avstriji.

V 5. dan maja 1821. leta umrje Napoleon I. na otoku sv. Helene.

V 6. dan maja 1192. leta se združi Štirsko z Avstrijo.

V 9. dan maja 1805. leta umrje v Weimarju sloveči nemški pesnik Friderik Schiller.

V 10. dan maja 1881. leta se poroči cesarjevič Rudolf z belgijsko princezo Štefanijo.

V 12. dan maja 1803. l. rodil se je jeden največjih kemikov sedanjega veka: Just Liebig v Darmstadt.

V 13. dan maja 1717. leta se je porodila premodra cesarica in velika dobrotnica vzlasti priprostemu ljudstvu: Marija Terezija.

V 17. dan maja 1749. leta se je porodil sloveči zdravnik Edwin Jenner, iznajdenik cepljenja kôz.

V 20. dan maja 1859. leta umrje bar. Josip Jelačić, ban hrvatski.

V 23. dan maja 1618. leta upor v Pragi proti svétnikom Martinicu in Slavati, kar je bilo povod tridesetletnej vojni.

V 24. dan maja 1543. leta umrje zvezdoznanec Nikolaj Kopernik. — Ravno tega dné 1848. leta umrje Stanko Vraz, jugoslovanski pesnik.

V 27. dan maja 1703. leta položi car Peter Véliki temelj Petrogradu, ki broji dandanes užé nad 1 milijon prebivalcev.

V 28. dan maja 1641. leta se rodi Vajkard Valvazor, slavni kranjski zgodovinar.

V 31. dan maja 1859. l. prevzel je cesar Fran Josip I. povelništvo proti Francozom in Sardincem na Laškem. A. G.

Kratkočasnica.

* (Velik razloček.) V gostilnici sta se pogovarjala dva gosta to in ono. Prvi pravi: „Čudno je, da jaz mesá brez hrena ne morem jesti.“ — A drugi mu reče: „Pri meni je ravno narobe, ker jaz hrena brez mesá jesti ne morem.“

Zabavna naloga.

L i v i n g s t o n e
L i v i n g s t o n
L i v i n g s t o
L i v i n g s t
L i v i n g
L i v i n
L i v
L i
L

Čitajte zgoraj stoječe imé slovečega angleškega misijonarja in popotnika ter povejte, kolikokrat se to imé bere v gorenjem trivogelniku, ako začnete vselej pri jednem **L** in berete do črke **e**, ki stoji v desnem kotu trivogelnikovem. Začnite najpred po ravnoležnem (vodoravnem) redu od leve na desno in potem berite od spodaj navzgor vedno proti desnej strani idoč. Radevedni smo, kdo to ugane?

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Skakalnica.

(Sestavil Lav. Cvetnič.)

	zaj-	ni-	krog	soln-	ja	avo-	pi	ce	
ca	ski	to	mo-	til-	le-	či-	tvo-	je	ne-
ca	ka-	ni-	st	vsa-	je	ko	lepó	nebo	ne-
be-	nebo	ala-	si	ti	ka			bes	na
nebo	je	ka	na-	tvo-	po	le-	ka-	be-	nebo
nebo	ne-	ko	le-	tvo-	vse	po	ka-	br-	nebo
zaj-	nebo	pa-	be-	si	ti	večni	pši	ca	sko
ves	ka-	ti	si	je	ja	ko	le-	nebo	sre-
ce	čna	la	vatva-	če-	aka	ni-	bog	je	ni-
	ril	si-	raj-	lu-	je	o-	na-	ca	

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Slovstvene novice.

* Narodne Biblioteke snopič III, ki obsega nadaljevanje „Kranjske Čebelice“ prišel je te dni na svitlo in se dobi po 15 kr. zvezek.

* Školski vrt u selu. Udesio Davorin Trstenjak, ravnatelj više djevojačke učione u Karlovcu. Sa 119 slika. Založil hrvatski pedagogijsko-književni sbor u Zagrebu. — To je naslov novej knjigi v hrvatskem jeziku, ki obdeluje šolski vrt na kmetih. Knjiga ima 119 jako ličnih podob iz vseh strok vrtnarstva. Ta knjiga je takó zanimiva, da je ne moremo zadosti priporočiti vsem našim ljudskim učiteljem, posebno onim, ki se pečajo z vrtnarstvom in poljedelstvom. Cena knjigi je 1 gl. 40 kr. s poštnino 10 kr. več.

* Učitelju u Jabukovcu. Pripovedka za mladež. Napisao Josip Klobučar. Sa 32 slike. U Zagrebu. Založil hrv. ped. knjiž. sbor. 1883. — Tudi to knjižico, ki razpravlja sadjerejo v lepej pripovedi, priporočamo vsem onim, ki so hrvaščine zmogni. Cena jej je 45 kr. — Tukaj naj še omenimo, da ste obe knjižici pisane v lahkoumevnem hrvatskem jeziku, ter ju bode vsak izobražen Slovenec lahko razumil.

Listnica.

J. E. v K.: Vaša povest „Vojska“ ne ugaja našemu listu; želeli bi kaj bolj domačega. — D. P. v Sl.: Vaši rebusi, sestavljeni iz črk, se ne dačó sestaviti, kakor jih ste narisali; treba bi jih dati čestiti v les, a ta bi naša stalo mnogo denarja, katerega pa nimamo. Pošljite nam rajše kaj drugega. — Fr. Š. v Št. J.: Vaša črkovna naloga je premalo zanimiva; zatorej smo jo zavrgli. — M. S. v Gornjemgradu: Vaše želji, gledé skakalnice, ne moremo ustreči; za podobe odgonetke treba bi nam lesoreza, a tega nimamo v Ljubljani. — P. Č. v K.: Vaša rešitev skakalnice, priobčene v 3. „Vrtče“ vem“ številu, nam je došla, ko je bil list užé natisnen; tedaj prepozno! — Zakrški v K.: Anonimnih spisov ne sprejemljemo v „Vrtce.“ Uredništvo, bodi si katerega koli lista, mora svoje sodelovalce po pravem imenu poznati, takó tudi mi. — Devojan v Lj.: Prišlo na vrsto, kar je dobrega zrna. Kako hitro nam bode mogoče, pismeno.

Ker se je uredništvo „Vrtčevo“ preselilo na mestni trg hišno št. 23 (k plavej krogli), prosimo, da se nam odslej tu sém pošiljajo vsa naročila in rokopisi.

Ured. „Vrtčevo.“

„Vrtce“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčevo“, mestni trg, št. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.